

Да чытачоў¹

Антон Луцкевіч

Мы перажываем час, калі можа адбыцца глыбокі пералом у жыцці нашага краю.

Хмары, горшыя за ваенныя, збіраюцца на нашым гарызонце: у краі, дзе жыве побач столькі нацыянальнасцяў, барацьба і разлад множацца з кожным днём.

У гарады і мястэчкі, у двары і вясковыя хаты прабіраецца найгоршы вораг народаў – нацыяналізм. Ён нясе з сабою ўзаемную нянавісць і раздзыхвае ўнутраную барацьбу ў народных масах, ён пагражае распадам і стратай устойлівасці ад спакусаў тых людзей, што на гэтай зямлі ўсялякае пачуццё адметнасці хочуць вынішчыць.

Хто нясе разлад? Хто падзяляе мясцовы народ, што прамаўляе шматлікімі мовамі, але заўжды быў звязаны супольнай доляй?

Няма ў гэтым віны народу, толькі тых, хто цемнату яго прагне скарыстаць для ўласных мэтаў. Яны сваю працу разумеюць: заклікаць народ да братазайбычай барацьбы, дарэмна растраціць яго творчыя сілы, каб самім даўжэй так ці інакш кіраваць.

Супольная доля, супольныя патрэбы і задачы злучаюць дэмакратычныя сілы асобных нацый. Вызваленне з адвечнай матэрыяльнай і духоўнай галечы, што як цяжкае ярмо павісла на плячах народу – вось задача дэмакратычных сілаў. Праца для народу і з народам, праца творчая і ў згодзе – вось гэта шлях да вызвалення.

У краі, дзе побач з літоўцам жыве паляк, побач з беларусам – габрэй, у краі, пазбаўленым магчымасці вольнага развіцця і адсталым па волі лёсу, няма месца для ўнутранай барацьбы. Хто жывы, няхай прыступае да працы.

Да працы для нашага краю, што ахоплівае Літву і Белую Русь, да працы для народных масаў, суровае жыццё якіх праходзіць у цяжкай працы, мы будзем заклікаць у нашым выданні ўсіх, хто прагне быць грамадзянінам краю.

---

¹ Перакладзена паводле: Łuckiewicz, Anton (1912). "Do czytelników". *Kurjer Krajowy*, 08 (21).11.1912

Мы імкнёмся не заахвочваць, а ўлагоджваць нацыянальныя разлады. Да гэтага вядзе ўзаемапазнанне сыноў агульнай маці – нашай зямлі, разуменне ўсіх патрэбаў братоў, што размаўляюць на іншых мовах. Спрычыніцца да дасягнення супольнага жыцця ў згодзе – вось наша другая найважнейшая задача.

Мы зараз не агучваем шырокую праграму: коротка акрэсліць яе немагчыма. Мы паказваем на прынцыпы, забытыя большасцю нашай прэсы. Гэтыя прынцыпы мы будзем падтрымліваць, але ад удзелу грамадства ў нашай працы залежыць, ці будуць яны рэалізаваныя ў жыцці.

